

Datum
2019-04-25
Vår referens
Jan Walhagen
Utvecklingssamordnare
jan.walhagen@malmö.se

Tjänsteskrivelse

Remiss angående motion från Märta Stenevi (MP) om att införa en friskolesamordnare i Malmö stad GRF-2019-8605

Sammanfattning

Miljöpartiet föreslår i motionen ”att kommunfullmäktige ger grundskolenämnden i uppdrag att införa en friskolesamordnare med syfte att underlätta samplaneringen av skolbyggnaden med de fristående aktörerna.” Grundskoleförvaltningen ser att flera av de områden som föreslås i motionen redan finns för nya eller redan etablerade företag men inte i regi av grundskoleförvaltningen utan på kommunal nivå. För att underlätta kommunikation mellan de etablerade enskilda huvudmännen och den kommunala huvudmannen finns redan en samordnare inom grundskoleförvaltningen. Det finns även juridiska hinder för att skapa en funktion på det sätt som motionären föreslår i ärendet.

Förslag till beslut

Grundskolenämnden föreslås besluta

1. Grundskolenämnden godkänner förvaltningens förslag till yttrande och skickar det till kommunfullmäktige.
2. Grundskolenämnden föreslår kommunstyrelsen att föreslå kommunfullmäktige att avslå motionen.
3. Grundskolenämnden förklarar paragrafen omedelbart justerad.

Beslutsunderlag

- Motion från Märta Stenevi (MP) om att införa en friskolesamordnare i Malmö stad
- G-Tjänsteskrivelse GRNAU 190510 Tjänsteskrivelse Remiss angående motion från Märta Stenevi (MP) om att införa en friskolesamordnare i Malmö stad
- Förslag till yttrande GRNAU 190510 Remiss angående motion från Märta Stenevi (MP) om att införa friskolesamordnare i Malmö stad

Beslutsplanering

Grundskolenämndens arbetsutskott 2019-05-29
Grundskolenämnden 2019-06-12

Beslutet skickas till

Kommunfullmäktige

Ärendet

Grundskolenämnden ser positivt på ett varierat utbud av skolplatser och huvudmän vilket visar sig genom att nämnden har endast yttrat sig med avslagsförslag i 7 av 19 ansökningar som nämnden yttrat sig om från 2015 tom 2019. Grundskoleförvaltningen ser inte de fristående skolorna som konkurrenter utan som ett komplement till den kommunala skolan. De som väljer att starta en friskola väljer att vara fri från kommunala skolors mål och riktlinjer och därmed själva skapa sina möjligheter. Grundskoleförvaltningen ser positivt på om de enskilda huvudmännen skapar en friskolesamordnare utsedd av friskolorna och finansierad av friskolorna.

Det går inte att konstatera att fristående skolor använder andra undervisningsmetoder och att ett utökat antal friskolor kommer ge en ökad andel undervisningsmetoder. Visserligen kan en huvudman ge en inriktning på i vilken anda skolan ska drivas men det är lärarna och rektorn som avgör vilka undervisningsmetoder som kommer att användas i klassrummet. Att införa en friskolesamordnare med uppgift att öka andelen föräldrakooperativ och idéburna företag och organisationer är inte möjligt. En friskolesamordnare måste kunna jobba mot alla som vill samordnas. Av de friskolor som idag finns etablerade i Malmö är endast några ägda av ”de stora börsnoterade bolagen”.

Bristen på ändamålsenliga skollokaler är problematisk för såväl kommunal som enskild regi. Motionären beskriver att de inte vill ”tumma på kraven på skolmiljö.” Det är idag svårt att finna fysiskt utrymme för skolor i redan bebyggda områden utan att redan ha tillgång till mark. Det är betydligt lättare med skoletableringar där marken inte redan är nyttjad, det vill säga i nybyggnadsområden. Stadsbyggnadskontoret (SBK) är mottagare till flera aktörers önskan om att etablera sig i Malmö och därmed kanske behovet av ändrad detaljplan. Malmö stads grundskoleutbyggnad planeras med beaktande av dessa planerade utbyggnader och lokaliseringar. Grundskoleförvaltningens enhet för lokalplanering har regelbundna möten med ansvariga på SBK för framtagande av detaljplaner (4 träffar per år) där bland annat grundskoleförvaltningen informeras om eventuella detaljplaner för friskoleetableringar. Om grundskoleförvaltningen får kännedom om att det i ett planerat område finns fristående skolors huvudmän som planerar att etablera sig där, kommer grundskoleförvaltningen att ta detta i beaktande i sin utbyggnadsplan.

I grundskolenämndens uppdrag ingår inte markexploatering eller det samlade behovet av kommunala lokaler utan det ligger inom tekniska nämndens uppdrag.

Grundskoleförvaltningen vill betona att grundskolenämndens utbyggnadsplanering innefattar mer än 100% av den prognosticerade befolkningsökningen. Skälet till detta är för att medge handlingsutrymme inför oförutsedda händelser så som nedläggning av skolenheter, brand och diverse myndighetskrav som kan begränsa en enhets kapacitet. Grundskolenämndens lokalförsörjningsplan för 2020-2028 antagen oktober 2018 innefattar en total platstillgång om c:a 44 600 platser i hela Malmö år 2028 och total population i åldern 6-15 år beräknas, enligt befolkningsprognosen 2018, uppgå till c:a 43 500 individer. Det innebär att om hela utbyggnadsplaneringen realiserar så finns beredskap för hela populationen. Det finns ingen garanti att fristående skolors etablering blir av för att den planeras. Det kan även vara så att om samplanering sker innan den enskilda huvudmannen söker tillstånd hos Skolinspektionen att godkännas som enskild huvudman och inte får tillståndet behöver kanske kommunen snabbt gå in och ta över byggrätt för att säkerställa att det finns framtida skolplatser för alla elever. Detta är ett scenario som endast uppstår om någon enskild huvudman tänker att bygga en skola innan tillståndet är klart från Skolinspektionen vilket inte är troligt. I stället är det troliga att nya

enskilda huvudmän har ett tillstånd och söker lokaler för sin blivande skola. För dessa huvudmän finns Malmö stads Företagslots.

Företagslotsen är en verksamhet som Malmö stad har och som hjälper företag som vill etablera sig i kommunen. Företagslotsen är ett samarbete över förvaltningsgränser i företagsrelaterade frågor. Syftet är att underlätta och förenkla för befintliga och blivande företagare, men också för medarbetare i Malmö stad. Lotsen driver på och samordnar ärenden med kundens behov i fokus. Kontakttillfällena blir på så vis färre och handläggningstiderna kortare. Se länk för mer information. <http://www.malmobusiness.com/malmo-stads-foretagslots/>

Andra möjligheter till stöd vid skoletableringar är genom Skolinspektionen och via skolverkets upplysningstjänst.

Det är riktigt att som motionären skriver att de enskilda huvudmännen genom skolpengen kompenseras för de investeringar i skolutbyggnad som vi har inom våra kommunala verksamheter. Detta styrs av skollagens krav på ”bidrag på lika villkor”. De ersätts med den kommunala snitthyran. Detta innebär att om de bygger nytt och dyrt eller hyr dyra lokaler så ersätts de inte fullt ut men om de bygger eller hyr billigt så får de ett överskott på hyresersättningen.

För att underlätta kommunikation mellan de etablerade enskilda huvudmännen och den kommunala huvudmannen finns redan en samordnare inom grundskoleförvaltningen. Det innebär samverkan med fristående skolor i syfte att ge enhetlig information, skapa goda kontaktvägar och underlätta samarbetet. Denna samverkan kan exempelvis gälla gemensamma frågor som att underlätta elevers övergångar mellan fristående och kommunal skola. De enskilda huvudmännen har friheten att själva tillsätta en friskolesamordnare med egna resurser för att stärka deras möjligheter att planera nya skolor.

Reglementet är grundskolenämndens viktigaste kommunala reglerande styrdokument. Det är i reglementet som kommunfullmäktige tydliggör grundskolenämndens uppdrag. Liksom alla övriga nämnder, styrs grundskolenämnden av kommunallagen och av det reglemente som kommunfullmäktige antagit för nämnden. Reglementet beskriver vilken verksamhet grundskolenämnden ska bedriva. Det finns inget i reglementet som stödjer att en friskolesamordnare enligt motionärens inriktning kan rymmas inom grundskolenämndens uppdrag.

Möjligheten att bygga skolor för Malmös elevers totala behov och sedan hyra ut dessa till enskilda huvudmän är heller inget som ryms inom grundskolenämndens uppdrag. Det är en stor investering att bygga en helt ny skola och att få tillgång till mark för skolan. I den nu gällande normen för friyta för eleverna behövs det med nuvarande regler 15 m² per elev. För en skola med två klasser per årskurs ger det en friyta på 7500 m². Utöver detta tillkommer yta för byggnad, angöring och parkering. Priset för en ny skola ligger på ca 200 -230 miljoner kronor.

Reglementet för grundskolenämnden beskriver uppdraget såhär.

”Inledande bestämmelser

1§

Grundskolenämnden ansvarar för kommunal förskoleklass, grundskola, grundsärskola och fritidshem, pedagogisk omsorg för barn som deltar i utbildning i de skolformer som grundskolenämnden ansvarar för, verkställighet av gynnande beslut om korttidstillsyn för vissa funktionshindrade grund-skole- och

grundskoleelever, viss särskild undervisning, öppen fritids-verksamhet samt omsorg på obekvämt arbetstid för de barn som deltar i utbildning i de skolformer som grundskolenämnden ansvarar för.”

”Författningsreglerade uppgifter

2 §

Grundskolenämnden fullgör de uppgifter som enligt skollagen och andra författningar ankommer på kommunal huvudman i fråga om förskoleklass, grundskola, grundsärskola, fritidshem och pedagogisk omsorg för barn som deltar i utbildning i de skolformer som grundskolenämnden ansvarar för”

”Enskilda skolhuvudmän

10 §

Grundskolenämnden fastställer inom sitt ansvarsområde bidrag till enskilda skolhuvudmän. Grundskolenämnden handlägger ärenden om bidrag till enskilda skolhuvudmän avseende de skolformer och den verksamhet som nämnden är ansvarig för. Grundskolenämnden handlägger även i övrigt alla ärenden med anknytning till enskilda skolhuvudmän avseende de skolformer och den verksamhet som nämnden är ansvarig för.”

” Fysisk planering

13 §

Grundskolenämnden ansvarar för den fysiska planeringen avseende sitt verksamhetsområde. Grundskolenämnden ansvarar för att årligen till kommunstyrelsen inkomma med lokalförsörjningsplan.”

Bedömning

Sammantaget anser grundskoleförvaltningen att insatser som görs av Malmö stads företagslots, detaljplanehandläggare inom stadsbyggnadskontoret och det arbete som görs inom ramen för framtagandet av grundskolenämndens lokalförsörjningsplan tillgodoser behovet av att på ett tillfredställande sätt skapa det av motionären önskade utbudet av varierade skoletableringar i staden. Grundskoleförvaltningen föreslår därför att grundskolenämnden utifrån vad som ovan beskrivits föreslår kommunstyrelsen att avslå motionen.

Ansvariga

Helena Plantin Enhetschef

Anette Enhav Avdelningschef

Anders Malmquist Förvaltningschef